

Uitdagingen voor voorzieningen en beleid

Dirk Luyten
Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen

---

1. Hoe zien partnerrelaties van ouders er vandaag uit?
2. Welke uitdagingen zijn er voor partnerrelaties in de context van ouderschap?
3. Met welke uitdagingen worden voorzieningen en professionelen geconfronteerd?
4. Welke uitdagingen zijn er inzake relatieondersteuning van ouders?

15/05/2018 2

---

1. Hoe zien partnerrelaties van ouders er vandaag uit?
2. Welke uitdagingen zijn er voor partnerrelaties in de context van ouderschap?
3. **Met welke uitdagingen worden voorzieningen en professionelen geconfronteerd?**
4. Welke uitdagingen zijn er inzake relatieondersteuning van ouders?

**Secularisering,
meer overheid en
professionalisering**

15/05/2018 3

Nood aan ondersteuning bij gezinnen

- Merendeel van de ouders maakt geen gebruik van relatie- of opvoedingsondersteuning
- Waarom?
  1. Geen behoefte aan ondersteuning
  2. Men wil het zelf oplossen
  3. Voldoende hulp van familie of vrienden

15/05/2018

4

Nood aan ondersteuning bij gezinnen

- Gebruik relatieondersteuning lager dan opvoedingsondersteuning
- Relatieondersteuning: bij wie?
  - Psycholoog/therapeut (83%), Huisarts (23%), Bemiddelaar (15%), Dienst of voorziening (11%), Informatie (9%), ...
- Helpt de ondersteuning?
  - Opvoedingsondersteuning (6/10), Relatieondersteuning (4/10)

15/05/2018

5

Nood aan ondersteuning bij gezinnen

vandaag

- Partnerschap (opeenvolgend)
  - Ouder zijn is blijvend
  - Meeste ouders zijn betrokken ouders en opvoeders
  - Groot deel gescheiden ouders communiceert onderling weinig over kind
  - Vaak sterke opvoedingseenheid met nieuwe partner
  - Relatie ex-partner en plusouder vaak niet positief
- Soms rolconflict
  - Rol ex-partner versus rol ouder
  - Rol ouder versus rol nieuwe partner

15/05/2018

6

Nood aan ondersteuning bij gezinnen

vandaag

- Ouderschap
  - Plusouders hebben geen volwaardig statuut en krijgen weinig erkenning
- Donorschap
  - Donormateriaal is meer dan een technisch hulpmiddel
  - Confronteert met persoonlijke wensen en relationele behoeften

15/05/2018

7

VERBODEN TOEGANG

Nood aan ondersteuning bij gezinnen

drempels

- Drempels die ouders noemen
  - Zal vanzelf overgaan. We lossen het zelf wel op.
  - Door het bos de bomen niet zien
  - Schaamte, schuld
- Drempels bij voorzieningen
  - Toegankelijkheid, betaalbaar, betrouwbaar
  - Onvoldoende uitgebouwd. Wachtlijsten

15/05/2018

8

VERBODEN TOEGANG

Voorzieningen voor gezinsondersteuning

- Maatschappelijke veranderingen gezin weerspiegelen in evolutie voorzieningen
  - Tot in naamgeving (CPMG)
- Toenemende gezinsgerichtheid
- Van (herstellen) partnerschap naar ondersteuning het ouderschap (opvoedingsondersteuning)
- Opnieuw aandacht relatie en relatieondersteuning?

15/05/2018

9

VERBODEN TOEGANG

Voorzieningen voor gezinsondersteuning

- Van gespecialiseerde naar grote gemoduleerde voorzieningen
- Na verkokerde ontwikkeling een beleid dat aanzet tot samenwerking
  - Integrale Jeugdhulp - Huizen van het kind
  - Versmelten agentschappen Kind&Gezin en Jongerenwelzijn

15/05/2018

10

Voorzieningen voor gezinsondersteuning

uitdagingen

- Toeval bepaalt nog of en hoe op hulpvraag wordt ingegaan
  - Interventie vanuit jeugdhulp betekent nog geen gecombineerde interventie vanuit volwassenhulp
- Relatieproblemen moeilijker bespreekbaar dan opvoedingsproblemen
  - Relatieprobleem achter het aangemelde probleem

15/05/2018

11

Voorzieningen voor gezinsondersteuning

uitdagingen

- Huizen van het Kind
  - Laagdrempelig opgestart, maar nu ook meer problematische en relationele problemen
- Algemeen welzijnswerk
  - Heel wat cliënten met complexe problematiek
  - Divers aanbod van relatieondersteuning
- Diensten niet altijd voldoende uitgebouwd om adequaat op alle vragen te kunnen reageren

15/05/2018

12

Enkele suggesties

- Aandacht voor
  - Samenhang tussen ouderschap en partnerschap
  - Drempels (toegankelijkheid en wachtlijsten)
  - Taboe om over relatie te praten
  - Kinderen gekneld in conflicten tussen (ex-)partners
  - Betrekken van mannen en ouders met herkomst buiten EU

15/05/2018

13

Enkele suggesties

- Informatie, advies en vorming
  - Velen verkiezen problemen zelf of met eigen netwerk op te lossen
  - Concrete informatie en advies
    - Gemakkelijk te vinden, vrij toegankelijk, begrijpbaar
  - Aspecten rond partnerschap en ouderschap integreren in aanbod voor gezinnen

15/05/2018

14

Enkele suggesties

- Laagdrempelig preventief programma dat voorbereidt op overgang naar ouderschap
  - Realistische verwachtingen en voorbereid zijn op transitie
  - Vroegtijdig investeren in goede samenwerking tussen ouders en hun communicatievaardigheden
  - Gericht op beide partners

15/05/2018

15

Enkele suggesties

- Huizen van het Kind
  - Laagdrempelig programma om partners voor te bereiden op overgang naar ouderschap
  - Expertise (gespecialiseerde hulp) erbij halen
    - Basisdienstverleners reiken uit naar gespecialiseerde hulpverleners

15/05/2018

16

VERBODEN TOEGANG

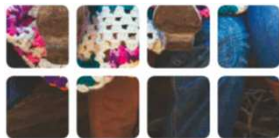

Enkele suggesties

- Donorschap
  - Niet enkel technisch-medisch maar ook aandacht voor het proces van gezinsvorming
  - Evenwichtsoefening tussen belangen kinderen, niet-genetische ouders, donoren en maatschappij

15/05/2018

17

VERBODEN TOEGANG

Enkele suggesties

- Administratieve registratie sluit onvoldoende aan bij feitelijke leefsituatie van ouders en kinderen
  - Verschillende woon- en gezinsvormen mogelijk verspreid over meerdere huishoudens
- Regelmatig surveyonderzoek is gewenst
  - Opdoen van meer kennis en inzicht

15/05/2018

18

VERBODEN TOEGANG

Enkele suggesties

- Veel partners wonen feitelijk samen en veel kinderen worden buiten huwelijk geboren
  - Nadelig voor kinderen en kwetsbare partner (moeder)
  - Informatiecampagnes
  - Minimale bescherming verzekeren
- Groot contrast tussen wettelijk statuut van plusouders en hun feitelijke rol als sociale ouder

15/05/2018

19

Enkele suggesties

- Brede sensibiliseringscampagnes kunnen samenhang ouderschap en partnerschap meer bespreekbaar maken

15/05/2018

20

Enkele suggesties

- Professionele opleidingen
  - Opvolgen wetenschappelijk denken, maatschappelijke ontwikkelingen en evoluties werkveld
  - Omgaan met steeds complexere gezinsrelaties en uitdagingen die de toenemende maakbaarheid van de mens meebrengt
  - Begeleiden gezintransities (krijgen van een kind, scheiding, nieuw samengesteld gezin)
  - Aandacht samenhang ouderschap en partnerschap
    - Bevorderen van het welzijn van kinderen en jongeren bij gezintransities

15/05/2018

21
